

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

Warszawa, 17 maja 2017 roku

ZEW.422.12.2017.MP

**Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej**

w zainteresowaniu Rzecznika Praw Dziecka nadal pozostaje problem dostępu dzieci w wieku 3 lat do wychowania przedszkolnego. Uwagi dotyczące edukacji przedszkolnej – jako prawa przysługującego każdemu dziecku – Rzecznik Praw Dziecka zgłaszał m.in. w wystąpieniach generalnych skierowanych do Ministra Edukacji Narodowej 22 stycznia i 7 czerwca 2016 r.¹

Z otrzymywanych przez Rzecznika informacji wynika, że tzw. ustawa przedszkolna², zgodnie z którą gmina z dniem 1 września 2017 r. jest zobowiązana do zapewnienia dzieciom w wieku 3 lat miejsc w jednostkach wychowania przedszkolnego (przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych lub w innych formach wychowania przedszkolnego), nie w pełni zabezpiecza potrzeby małych dzieci związane z dostępem do edukacji przedszkolnej.

Na uwagę zasługują dwa problemy. Pierwszy z nich dotyczy braku możliwości zagwarantowania przedszkola najbliższego względem miejsca zamieszkania dziecka. W myśl przepisów³ w wyniku odmowy przyjęcia dziecka do wybranego przez rodziców przedszkola organ wykonawczy gminy jest zobowiązany pisemnie wskazać rodzicom inną placówkę – przy założeniu, że „w miarę możliwości” powinna być ona położona najbliżej przedszkola, o przyjęcie do którego ubiegali się rodzice dziecka.

W praktyce, jak wynika z informacji napływających do Rzecznika, gminy wskazują przedszkola znacznie oddalone od tego, które wybrał rodzic. Wynika to z ustalonej sieci prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach

¹ znak: ZEW.422.3.2016.MP i ZEW.422.27.2016.MP;

² Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 827, z późn. zm.);

³ art. 31 ust. 10 i 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);

podstawowych oraz braku przepisów zabezpieczających najmłodsze dzieci przed wyznaczeniem im tak oddalonych przedszkoli. W skutek tej sytuacji rodzice (zwłaszcza z terenów wiejskich i małych miejscowości) mogą rezygnować z posyłania dziecka do przedszkola z powodu braku możliwości zapewnienia dziecku dowożenia do odległej placówki. Samorządy wyjaśniają, że jednym ze źródeł zaistniałego problemu są zmiany wprowadzane w ostatnim czasie w systemie oświaty.

Rzecznik Praw Dziecka podkreśla, że w wystąpieniu z 7 czerwca 2016 r. zwracał uwagę na wyniki kontroli podjętej przez Najwyższą Izbę Kontroli, które wskazywały na zagrożenie związane z dostępnością miejsc w przedszkolach od 1 września 2017 r.⁴

Innym problemem, z którym zgłaszają się do Rzecznika Praw Dziecka rodzice dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, jest likwidacja sal w budynkach przedszkoli, wykorzystywanych aktualnie do organizacji zajęć dodatkowych, gimnastycznych, wydarzeń kulturalnych (teatrzyki i koncerty) oraz uroczystości okolicznościowych z udziałem przedszkolaków i ich rodziców. Dyrektorzy przedszkoli i organy prowadzące argumentują tę zmianę koniecznością zagwarantowania miejsc trzylatkom ubiegającym się o przyjęcie na rok szkolny 2017/2018. W ocenie Rzecznika Praw Dziecka działania polegające na zwiększeniu liczby miejsc w danym przedszkolu nie mogą skutkować ograniczeniem dostępności dzieci do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.

Przedstawione powyżej problemy nie należą do grupy przypadków, które naruszają wprost obowiązujące prawo oświatowe. Niemniej jednak są to sytuacje, które uderzają w realizację prawa dziecka do wczesnej edukacji – jej dostępności i jakości.

W związku z powyższym, na mocy art. 10a ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r. poz. 2086, z późn. zm.), proszę Panią Minister o szczególne zwrócenie uwagi na sytuację dzieci ubiegających się o przyjęcie do przedszkola i tych, które już realizują edukację przedszkolną oraz zaproponowanie rozwiązań, które w sposób właściwy zagwarantują im korzystanie z edukacji przedszkolnej na najwyższym poziomie.

→ wypracowaniu scenariusza
Marek J. Mielniczy

⁴ Informacja o wynikach kontroli NIK zapewnienia przez gminy opieki przedszkolnej w województwie podlaskim (znak: LBI.410.007.00.2015, Nr ewid. 202/2015/P/15/064/LBI).